

Otázky a odpovědi o celoevropském přehodnocení přípravků s obsahem ketoprofenu k místní aplikaci

Závěry procedury podle Článku 107 Direktivy 2001/83/EC

Evropská léková agentura (EMA) ukončila přehodnocení účinnosti a bezpečnosti přípravků s obsahem ketoprofenu určených k místnímu podávání (na kůži). Podle závěrů Výboru pro humánní léčivé přípravky (CHMP) EMA přínosy léčby převažují její rizika, je však nutno zavést opatření ke snížení rizika závažných kožních fotosensitivních reakcí.

Co je to ketoprofen?

Ketoprofen je nesteroidní látka působící protizánětlivě. Blokuje enzym cyklo-oxygenázu, který ovlivňuje tvorbu prostaglandinů, látek podílejících se na rozvoji zánětlivých reakcí. Zabráněním tvorby prostaglandinů dochází ke zmírnění příznaků zánětu.

Ketoprofen k místnímu podání se používá k symptomatické léčbě zánětu a bolesti při úrazech (podvrtnutí, pohmoždění), zánětech šlach, osteoartróze malých kloubů (otoky a bolest v malých kloubech), akutní bolesti dolní části zad a zánětech žil.

S výjimkou Holandska jsou přípravky s ketoprofenem k místní aplikaci používány od r. 1978 ve všech státech EU. Jsou dostupné v podobě gelu, krému, kožního spreje nebo kožních náplastí. V České republice jsou registrovány přípravky Fastum gel, Keplat (kožní náplast), Ketonal 5% krém, Profenid gel a Prontoflex 10% (kožní sprej), všechny jsou dosud v lékárnách volně prodejné (bez lékařského předpisu).

Proč byl ketoprofen k místnímu podání přehodnocován?

Francouzská léková agentura (Afssaps) opakovaně hodnotila bezpečnost ketoprofenu k místnímu podání, protože dostávala hlášení fotosensitivních kožních reakcí, ke kterým docházelo po vystavení léčené plochy slunečnímu záření. Ve Francii byla zavedena opatření ke snížení rizika jako upozornění do souhrnu informací o přípravku (SPC)/ příbalové informace (PIL), uvedení piktogramu na obalech, rozeslání informativního dopisu lékařům. Přes tato opatření však přibývala další hlášení reakcí po ketoprofenu. Objevilo se i několik hlášení kožních reakcí při současném užívání ketoprofenu s výrobky obsahujícími oktokrylen (látka působící jako sluneční filtr obsažená v celé řadě výrobků jako jsou šampony, kožní krémy, krémy proti stárnutí, odličovače a vlasové spreje). Tyto reakce se objevily i bez expozice slunečnímu světlu, nebyly však dostatečně doloženy. V prosinci 2009 francouzská léková agentura zhodnotila poměr přínosů a rizik ketoprofenu k topické léčbě jako negativní a rozhodla o zrušení registrací všech přípravků s obsahem ketoprofenu k topické léčbě ve Francii.

Podle legislativních požadavků Článku 107 Direktivy 2001/83/EC francouzská agentura informovala výbor CHMP a tím bylo zahájeno celoevropské přehodnocení směřující k rozhodnutí, zda mají být registrace přípravků s obsahem ketoprofenu k topické léčbě zachovány, změněny, pozastaveny nebo zrušeny v celé Evropské unii.

Jaké údaje hodnotil výbor CHMP?

Výbor CHMP hodnotil všechny dostupné údaje o bezpečnosti, včetně údajů z databází nežádoucích účinků všech států EU a údaje od držitelů registrací přípravků s obsahem ketoprofenu k lokálnímu užití, kteří odpovídali na otázky o účinnosti, bezpečnosti a především o možném riziku fotosensitivní reakce.

Jaké jsou závěry výboru CHMP?

Výbor CHMP zjistil, že kožní fotosensitivní reakce po topickém ketoprofenu jsou velmi nepříjemným rizikem této léčby, počet hlášení ve státech EU je však velmi nízký a může být ještě snížen přijetím vhodných bezpečnostních opatření. Výbor CHMP také konstatoval, že existuje ještě několik nesteroidních antirevmatických látek k topickému užití, avšak ketoprofen má své místo při výběru pro individuální pacienty. Topický ketoprofen je navíc jedinou látkou, registrovanou pro léčbu akutní bolesti dolní páteře.

Výbor CHMP uzavřel své hodnocení s tím, že přínosy léčby topickým ketoprofenem nadále převažují nad riziky. Doporučil však následující opatření, která mají omezit riziko fotosensitivní reakce:

- Všechny přípravky s ketoprofenem k topické léčbě budou nově vydávány pouze na lékařský předpis
- Do SPC/PIL budou doplněna varování před sluneční expozicí a informace o možných kožních reakcích při současném používání oktokrylenu
- Pacienti, lékaři a lékárníci budou informováni o správném používání přípravků s topickým ketoprofenem
- Výbor CHMP zhodnotí účinnost těchto opatření za 3 roky

Jaká jsou doporučení pro pacienty a lékaře?

- Lékaři, lékárníci a pacienti musí být informováni o riziku fotosensitivních reakcí na topický ketoprofen
- Lékaři musí informovat pacienty o správném používání topického ketoprofenu při jeho předpisu, lékárníci při výdeji těchto přípravků v lékárnách
- **Pacienti musí chránit plochu, na kterou ketoprofen nanesli, před slunečním zářením po celou dobu léčby a ještě 2 týdny po jejím skončení.** Nesmí se také vystavovat UV záření v soláriích. Léčená plocha musí být zakryta volným oděvem. Ketoprofen na kůži se nesmí používat pod okluzivním obvazem.
- **Po každé aplikaci přípravku je nutno si dobře umýt ruce**
- **Pokud se během léčby objeví jakákoli kožní reakce, je nutno léčbu ihned ukončit** a poradit se s lékařem.
- V případě jakýchkoli dotazů se pacienti mají poradit se svým lékařem nebo lékárníkem